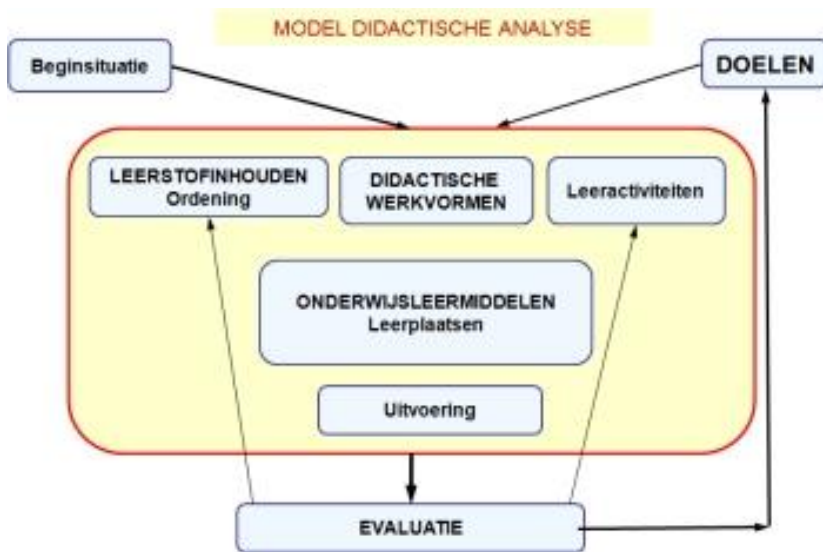

Aandachtspunten bij de voorbereiding en uitvoering van een natuurexcursie

De onderwijsmensen onder ons kennen het allemaal: Het model van "Van Gelder". Het onderwijsleerproces speelt zich af tussen een beginsituatie en gestelde doelstellingen.

Ik moest er plotseling aan terugdenken tijdens de brainstormsessie van 21 mei over aandachtspunten tijdens een natuurexcursie en natuurwandeling.

Samenvatting van de genoemde aandachtspunten, aangevuld met info uit het cursusboek en opmerkingen van coaches:

1 doelgroep

- aantal deelnemers
 - leeftijdsopbouw; volwassenen met of zonder kinderen
 - mobiliteit
 - speciale doelgroepen;
 - gehandicapten, bejaarden, specialisten, bedrijfsuitje, speciale interesses, buitenlanders
 - meestal onbekend bij een open IVN groepsexcursie
 - bekend bij een aangevraagde excursie of activiteit met aanmelden
- Er op voorbereid zijn dat de beschikbare info niet altijd klopt.

2 voorbereiding

- controleren of de organisatie in orde is; datum, publicaties, plaats
- houd een voorgesprek met eventuele opdrachtgever
- ben voorbereid op onverwachte situaties en veranderingen als weersomstandigheden, maaien, evenementen enz.
- soms moet je toestemming aan de terreinbeheerder vragen
- aantal benodigde gidsen
 - Roermond: optimaal 1 gids per 15 deelnemers
 - 25 deelnemers per gids is voor veel gidsen te doen
 - minimaal 2 gidsen beschikbaar houden voor opsplitsen, ondersteuning enz.
- gebiedskeuze;
 - keuze is soms aan de gidsen; vaak van te voren bepaald
 - soms beperkte keuze door seizoen, weer, vaststaand thema of onderwerp
 - verzamel- en of startpunt vaststellen.
 - kies als startpunt bijv. een horeca gelegenheid met genoeg P ruimte.
- carpoolen regelen

- inhoud bepalen, zo nodig aan de hand van de doelgroep
- info verzamelen en noteren:
 - voorlopen (Tijdens rondlopen allerlei mogelijke thema's /onderwerpen verzamelen), inlezen, kaartmateriaal, internet, rapporten, benaderen van de eigenaar/beheerder, andere gidsen, IVN-ers, toegangsvoorwaarden enz.
 - wat zijn specifieke karakteristieken van gebied?
 - liefst vlak van te voren voorlopen of nog een keer controleren
- materiaallijst maken; rugzak met inhoud, kaartmateriaal. EHBO tas
- aangepaste kleding en schoeisel dragen (kleding in laagjes)

3 tijdsplanning

- van te voren vaststellen en/of afspreken
- bij de inleiding in grote lijnen vermelden
- aan de afgesproken tijd houden

4 Ontvangst en welkomstwoord

- draag IVN badge en IVN kleding
- hang eventueel de IVN vlag bij het startpunt op
- ben ruimschoots op tijd aanwezig
- waar ga je staan? zon op zij, licht, overzicht
- blijf de eerste 5 minuten in de buurt van het startpunt, dan kunnen laatkomers nog aanhaken
- voorstellen
- bij voorkeur in ABN. eventueel vragen of het in het dialect kan.
- wijzen op eigen verantwoordelijkheid
- verwachtingspatroon en doel weergeven
- geef uitleg over het gebied, toponiemen, grootte van het gebied, eigenaar of beheerder (bijv. LL/SBB of anders)
- IVN en IVN boodschap promoten

5 uitvoering

- wisselende werkvormen; actief naast passief. praten beperken, natuurbeleving inbouwen (hoofd, hart en handen), meerdere zintuigen gebruiken
- blijf je zelf,
- aanpak aanpassen aan de doelgroep bijv. aanwezige kinderen (kinderen bijvoorbeeld een zoekopdracht geven als materiaal verzamelen)
- groep bij elkaar houden; splitsing van wegen inbouwen = wachten. deelexcursies vriendelijk afkappen
- aandacht verdelen over de groep
 - wacht niet op fotograferende mensen
- onderschat en overschat het publiek nooit
- blijf er goed op letten of de deelnemers geïnteresseerd zijn; niet 'blind' je verhaal afsteken
- hele groep bereiken, boeiend houden, discussies kort houden
- informatiedichtheid beperken
- taalgebruik en verstaanbaarheid. niet door de groep heen praten
- gidsen mogen elkaar niet afvallen wel aanvullen. maak daar als gidsen afspraken over met elkaar
- alle voorwaarden die voor het gebied gelden respecteren
- vragen stellen en gestelde vragen kort beantwoorden
- niet alle kruit aan het begin van de excursie verschieten
- goed evenwicht tussen lopen en stilstaan

- zorg voor veiligheid langs paden/wegen bij oversteken; evt. veiligheids-hesje
- attendeer erop dat men zich controleert op teken

6 afsluiting

- samenvatting geven
- tevredenheid peilen
- bedanken
- eventueel afrekenen

7 evaluatie

- samen met aanwezige collega
- product evaluatie; tevredenheid
- proces evaluatie